

ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Ի ՎԵՆԵՏԻՅ՝

ՓԵՋԱՐՈՑ ՊԱԼԱՏԻՆ ՄԷՋ՝

ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐ

(ՀԻՆ ՇՐՋԱՆ 1836 - 1873)

Ա.

ՏԵՍՈՒՉ

Հ. ՍԱՐԳԻՍ ԹԵՈԴՈՐԵԱՆ՝

1836 ՄԱՅԻՍ 25 — 1842 ՅՈՒԼԻՍ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՅՐ

Հ. ԴԱՆԻԷԼ ՊՕԼՄԵԱՆ՝ 1836 Օգոստոս 14 - 1837 Դեկտեմբեր 6. - Հ. ՆՍՍՅԻ ՄՋՐԱՔԵԱՆ՝ 1836. - Հ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՄ ՍՈՐԿՈՒԺԵԱՆ՝ 1837 Դեկտեմբեր 6. - ՆՈՅՈՐ՝ 1839՝

ՌԻՍՈՒՄՆԱՊԵՏ

Հ. ՌԱՓԱՅԷԼ ԳԼԺԵԱՆ ԿԱՄ ԹՐԵԱՆՑ՝ 1837 Օգոստոս 25 - 1842 ՅՈՒԼԻՍ.

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐ՝

Հ. ՅԱԿՈՐՈՍ ԺԵԼԱԼԵԱՆ՝ 1837 Փետրուար 10 - 1839 Յուլիս. - Հ. ԱՆՏՈՆԻՈՍ ՍՈՖԵԱԼԵԱՆ՝ 1839 Հոկտեմբեր 23. - ՆՈՅՈՐ՝ 1840 - 1841 Յուլիս. - Հ. ՆՍՍՅԻ ՄՋՐԱՔԵԱՆ՝ 1841 Յուլիս - 1843 ամբողջ.

ՌԻՍՈՒՑԻՉ

Հ. ՌԱՓԱՅԷԼ ԹՐԵԱՆՑ (և « դաստիարակ »)՝ 1836 Մայիս 25. - Հ. ՆՍՍՅԻ ՄՋՐԱՔԵԱՆ (« Տոփի », « դաստիարակ », « վերակացու »)՝ 1836 Մայիս - 1841 Օգոստոս 22. - Հ. ՂԵՒՈՆԴ ՄՍՐԳԱՐԵԱՆ (= ԱԼԻՇԱՆ)՝ 1841 և 1842 ամբողջ.

ԿԱՐԵՒՈՐ ԽԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Առաջին անգամ 1833 Դեկտ. 14-ին է որ Ս. Ղազարու մէջ կը լսուի « աւետիս ի Լոնտրայէ՛ եթէ աւարտեցան և իրք Եղուարդեան և Ռաֆայէլեան դպրոցի՛ վճռովք Մաքստրին զի կանգնեցի ի Վենետիկ, և դրամագլուխն կացցէ ի Լոնտրա առ ի շահ » . (« Օրագրութիւն » 1833-ի. Դեկտ. 1):

Ինչպէս ըսած ենք առաջ՝ Վենետիկ քաղաքի այդ ընտրութեան վճիռը եթէ արդիւնք էր Հ. Աղեքսանդր Պէշիկթաշլեանի և Ռաֆայէլեաններէն ալ զիխաւորապէս Պարոն Աղեքսանդրի միջեւ եղած համաձայնութեան, բայց վերջնոյս այս զիջողութիւնն ալ՝ հետեւանքն էր Հ. Յար. Ազեւրեանի ազգանուէր ջանքերուն, և Լոնտրայի իր անձնական բարեկամներու ազգու միջնորդութեան, որոնք կտակակատար Գօպրնի մէջ ստեղծեցին նոր տրամագրութիւն մը, որով սա « խորհեցաւ անցուցանել զգրամս Ռաֆայէլեան Հրիտակին ի գանձատանէ անտի Ընկերութեան Հնդկաց ի Լոնտոն, և յանձնել զայն ի ձեռս Լօրտ Չէնսլէրի պաշտպանի իրաւանց աղքատաց, զի Միաբանութիւն Վենետիկեան Մխիթարեանց պահանջեցցէ զայն ի նմանէ ըստ օրինաց » . (« Ազգաբանուէրիւն Ռաֆայէլեան և Մոշարտեան Տակց »): Պարոն Աղեքսանդր այս կարգադրութիւնը տեսնելով՝ այլևս